

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

5HD404 ČESKOSLOVENSKÉ HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY (1918–1992)

(PŘÍLOHA K PRACOVNÍMU VÝKAZU červenec 2018)

HANDOUT K PŘEDNÁŠKÁM NA TÉMA:

„Hospodářský a sociální vývoj Československa v 80. letech. Pokusy o třetí a čtvrtou ekonomickou reformu. Ekonomická stagnace, mezinárodní souvislosti. Pád systému direktivního hospodářského centralismu, monopolu KSČ (státního socialismu) v mezinárodních souvislostech.“

- **Cílem je** pochopit vývoj v Československu v 80. letech. Do jisté míry slibné výsledky normalizačních pětiletok přinesly na přelomu 70. a na počátku 80. let velké obtíže. Národní důchod nerostl: v roce 1981 zaznamenal záporný přírůstek ND - 0,4 %. Na počátku 80. let bylo přistoupeno k třetí ekonomické reformě (zdokonalení soustavy plánovitého národního hospodářství) a v polovině 80. let ke čtvrté reformě (přebudování hospodářského mechanismu). Zatímco třetí ekonomická reforma připomínala Rozsypalovu reformu, čtvrtá pak znamenala hlubší zásahy do hospodářské soustavy (zákon o socialistickém podniku 1988, rady pracujících) a reagovala na Gorbačovovu perestrojku. Změny v politickém vedení a státním vedením nebyly zárukou reálných změn. Události 17. listopadu 1989 vedly k pádu systému, včetně ekonomického. Ještě v prosinci byl odstraněn článek IV o vedoucí úloze KSČ. Zatímco z hlediska zahraničněpolitického byl rok 1979/1980 ve znamení počátku nové vlny Studené války, rok 1989 ve znamení pádu několika režimů Východního bloku (NDR, Polsko, Maďarsko). Ještě v prosinci 1989 se otevřely hranice a zvolení prezidentem V. Havla bylo skutečným symbolem hlubokých změn ve společnosti a posléze i v ekonomice.
- **Student by si měl osvojit mimo jiné tyto základní pojmy:**
  - Třetí ekonomická reforma (zdokonalení soustavy plánovitého řízení národního hospodářství)
  - Čtvrtá ekonomická reforma (přebudování hospodářského mechanismu)
  - Perestrojka
  - Události 17. listopadu 1989
  - Občanské fórum/Verejnosť proti násiliu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- **Videa a texty použitelné ve výuce k diskuzi:**
  - Video Česká společnost v novodobé Evropě 1914–2009, sekvence prof. R. Kvačka 1980–1989.
  - Video Česká společnost v novodobé Evropě 1914–2009, sekvence Filmová kronika. Deset dnů.
  - Powerpoint: Ekonomická a politická transformace (Václav Havel, Novoroční projev 1990).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

